

FREUD IN NEDERLAND

Beleidsplan 2018-2019

Beleidsplan 2018/2019 versie 2

Stichting Breukvlakken
Nieuwe Leliestraat 113
1015 SM Amsterdam
email: info@breukvlakken.nl

Inhoud

1. Inleiding	4
2. Missie/Visie	5

3. Strategie	6
3.1 Statutaire doelstelling	6
3.2 Afwezigheid winstoogmerk	6
3.3 Bestemming liquidatiesaldo	6
4. Beleid	6
4.1 Activiteiten en evenementen in 2017-12-23	6
4.1.1 Congres 'Dark Wisdom' – 6 april 2017	7
4.1.2 Freudfestival 'Scheurende democratie' – 22 en 23 september 2017	7
4.1.3 Congres Charlotte Salomon en de overwinning op de angst – 31 oktober 2017	8
4.1.4 Congres Freud and neurosciences – 24 november 2017	9
4.1.5 Uitreiking van de Freudpenning aan António Damásio – 24 november 2017	9
4.2 Geplande activiteiten in 2018	10
4.2.1	
4.2.1 Avondprogramma Vreemd, Framed, Vervreemd	11
4.3 Werving en beheer van gelden	11
4.4 Bestedingsbeleid	11
4.5 Beschikken over het vermogen van de Stichting	12
5. Gegevens van de organisatie	12
6. Overige	13
6.1 Beloningsbeleid	13
6.2 Beschrijving administratieve organisatie	13
6.3 Publicatieplicht	13
7. Toekomst	13

1. Inleiding

In het beleidsplan 2018-2019 legt het bestuur van de Stichting Breukvlakken het actuele beleid vast voor de komende twee jaar vast. Dit beleidsplan werd op grote lijnen vastgesteld in de vergadering van 12 december 2017. Het beleidsplan zal indien nodig jaarlijks worden aangepast

In 2017 was het 100 jaar geleden dat in Nederland de Vereniging voor Psychoanalyse werd opgericht. De Stichting Breukvlakken greep deze gelegenheid aan om op een interdisciplinaire wijze de waarde van het psychoanalytische denken voor de sociale problemen van de huidige tijd voor het voetlicht te brengen. Hoewel men in brede kringen onderkent dat de theorieën en ontdekkingen van Sigmund Freud van grote invloed zijn geweest op het denken in de Westerse wereld, hebben de vaak zeer persoonlijk gerichte aanvallen op Freud

(‘Freud bashing’) de status van Freuds gedachtegoed en de ontwikkelingen daarin geen goedgegaan. Dat valt te betreuren, want de noties van conflicterende bewuste en onbewuste gevoelens, driften, wensen en verlangens hebben aan maatschappelijke en recent aan wetenschappelijke relevantie niets ingeboet. De stichting Breukvlakken beoogt het freudiaanse psychoanalytische denken in al zijn reikwijdte en in al zijn ontwikkelingen onder de aandacht te brengen omdat ze ervan overtuigd is daardoor de mens en de karakteristieke ‘breukvlakken’ in de hedendaagse wereld beter te kunnen begrijpen waarmee richting gegeven kan worden aan een betere wereld.

Het belang van een dergelijk begrip in een tijd met grote urgente problemen en ongehoorde uitdagingen voor mens en maatschappij staat buiten kijf. Hoewel de verschillende psychoanalytische scholen elkaar soms (vaak onnodig) bestrijden, blijven een aantal kernpunten van de psychoanalyse overeind. Wat zijn de kernpunten van de psychoanalytische oriëntatie? Glen Gabbard¹ geeft een mooie opsomming van de belangrijkste uitgangspunten:

- 1) Veel van het psychische leven is onbewust.
- 2) Ervaringen uit de kindertijd, tezamen met aanleg vormen de volwassene.
- 3) De overdracht van de patiënt op de therapeut is een primaire bron van inzicht.
- 4) De tegenoverdracht van de therapeut geeft waardevol inzicht in wat de patiënt bij anderen oproept.
- 5) De weerstand van de patiënt in het therapeutisch proces is een belangrijk aandachtspunt in de therapie.
- 6) Symptomen en gedragingen dienen meervoudige doelen en worden bepaald door complexe en vaak onbewuste krachten.
- 7) Een psychodynamische therapeut ondersteunt de patiënt bij het bereiken van een beleving van authenticiteit en uniekheid.

De Amerikaanse neurowetenschapper, psychoanalyticus en later Nobelprijswinnaar Kandel noemde acht te onderzoeken gebieden waarin psychoanalyse en biologie substantieel zouden kunnen bijdragen, 1) de aard van onbewuste psychische processen, 2) de aard van psychologische causaliteit, 3) psychologische causaliteit en psychopathologie, 4) vroege ervaringen en de predispositie voor psychische stoornissen, 5) het voorbewuste, het onbewuste en de prefrontale cortex, 6) seksuele oriëntatie, 7) psychotherapie en structurele veranderingen in de hersenen, en 8) psychofarmacologie als ondersteuning bij psychoanalyse.

Citaat: Kandel, E. *Biology and the Future of Psychoanalysis: A New Intellectual Framework for Psychiatry Revisited*, *Am J Psychiatry* 1999; 156:505–524)

Het is belangrijk ons te richten op wat de verschillende psychoanalytische scholen en disciplines verbindt en niet op wat ze scheidt. Het individu met zijn vaak onbewuste instinctmatige drijfveren en doelen, die het resultaat zijn van de interactie tussen erfelijke en sociale factoren, vormen de basis van het psychoanalytische gedachtegoed. De mens is een wezen waarin ‘nature’ en ‘nurture’ circulair evolutionair verbonden zijn. De psychosociale omstandigheden bepalen hoe zijn biologisch verankerde drijfveren, zoals agressie en seksualiteit en de daarmee verbonden lustvolle en onlustvolle emoties, invloed krijgen op het bewuste subjectieve beleven en reflecteren van mensen. Zonder de hersenen als schakel tussen lichaam en buitenwereld is de menselijke

¹. Glen. O. Gabbard, *Long-term Psychodynamic Psychotherapy*, American Psychiatric Association Publishing, New York, 2004.

psyche niet mogelijk. Daarom is kennis over de werking van de hersenen onontbeerlijk voor een goed begrip van die menselijke psyche. Echter, de werking van de menselijke psyche louter terugbrengen tot hersenprocessen is te eenzijdig, doet geen recht aan het subjectief beleven leidt tot een dehumaniserend reductionisme. Voor een goed begrip van de mens dient dit aangevuld te worden met de kennis die in de psychotherapeutische en psychoanalytische praktijk in de meest brede zin van het woord in de loop der jaren over het functioneren van de menselijke psyche in zijn context is opgedaan.

Technologische en economische vooruitgang, inclusief migratie, hebben de communicatie tussen mensen in verschillende landen en werelddelen gemakkelijker gemaakt, maar hebben ook geleid tot aanzienlijke conflicten. In die paradox moeten mensen leren ontdekken dat zij heel wat minder van elkaar verschillen dan gedacht. Hoewel gevormd door verschillende culturen, met onderscheidende gevoelens, verlangens en dromen leven mensen uiteindelijk in één en dezelfde wereld. Om verdraagzaam te kunnen samenleven is het noodzakelijk dat we gemeenschappelijke raakvlakken tussen die verschillende subjectief beleefde gevoelens, verlangens en dromen vinden.

Uitgangspunt daarbij moet het vinden van de menselijke maat. Deze bestaat uit drie balancerende te meten maten; 1. Het bevattingsvermogen van mensen. Anders gezegd dat naast het intellectueel vermogen er rekening gehouden moet worden met de conflicterende opbouwende en destructieve gevoelens, gedachten, fantasieën, en daden van mensen, die hun zelfinzicht, controle soms aanzienlijk kunnen beperken. De mens wil overzicht houden over wat er in en buiten hem gebeurt. In contact met mensen is als tweede maat een meer of minder inlevende, barmhartige begripvolle houding nodig. Waarmee we de Ander herkennen en erkennen. De derde maat is keuzevrijheid of zeggenschap over wat er gebeurt. Als die er niet is voelen mensen zich beperkt en ongemakkelijk, vanuit het perspectief van sociale rechtvaardigheid. Het bevattingsvermogen geeft overzicht, de wederzijdse 'herkenning' begrip en zeggenschap een gevoel van 'vrijheid' zijn menselijke maten die als ze bedreigd worden tot dissociatie of woede kunnen leiden.

Een beschaving die in staat is deze duistere kanten van de mens op een bevredigende manier in te dammen, kan dat slechts doen in het besef dat de beschaving zelf op wankelende pijlers rust. Zoals Olaf Tempelman in een artikel in 'de Volkskrant' over de activiteiten van Stichting Breukvlakken in 2017 terecht opmerkte: "Een typisch ongemakkelijk freudiaans inzicht is dat laagjes cultuur en beschaving vaak maar flinterdun zijn. Voor je het weet scheuren er driften doorheen."⁴

2. Missie/Visie : Interdisciplinair, maatschappelijk urgent, vernieuwend

De Stichting Breukvlakken stelt zich ten doel de maatschappelijke discussie op het snijvlak van psychoanalyse, psychotherapie en maatschappij te bevorderen. Zij wil de betekenis, de relevantie en het belang van het psychoanalytisch gedachtegoed gestart door Sigmund Freud, laten zien als een oplossingsgericht denken voor de psychosociale problemen waarvoor we ons vandaag de dag gesteld zien.

² Wij prefereren het woord psyche (in het Engels mind) en reserveren geest voor de theologie

³ Psychiater zijn niet gek, redactie Jan Swinkels e.a. Hoofdstuk 6 de psychiater en menselijkheid blz 94-96

⁴ Olaf Tempelman, 'Die vergruisde Freud was ineens weer overal,' *De Volkskrant*, 30 december 2017 (zie ook bijlage 4).

De Stichting Breukvlakken wil zich uitdrukkelijk niet alleen bezighouden met de psychologische en biologische mechanismen die het individuele leven bepalen, maar ook, vanwege de nauwe samenhang met de psychologische en biologische drijfveren van de mens, met de ordening van het menselijke bestaan in zijn collectieve verschijningsvormen (onderwijs, politiek, recht). Dergelijke sociale instituties grijpen direct in op het leven van het individu en dienen daarom te worden betrokken in een analyse van de huidige politieke en psychische malaise. Daarnaast wil de Stichting het gebruik van de kunsten als intermediair tussen onze moeilijk in woorden te vatten subjectieve binnenwereld, en de objectief 'waarneembare' buitenwereld gebruiken om nieuwe wegen te vinden om ons uit te drukken in woorden en daden. Hoewel het uitgangspunt van de stichting nadrukkelijk een psychologisch en psychoanalytisch georiënteerd perspectief is, beoogt ze nadrukkelijk een interdisciplinaire benadering waarin niet alleen verschillende wetenschapsgebieden (de neurowetenschappen, neurologie, de psychiatrie, de psychologie, , de sociologie) en filosofieën elkaar wederzijds kunnen aanvullen, maar ook voor de Kunsten een plek wordt toegedacht om deze discussie tussen de verschillende disciplines op hun eigen wijzen te bevorderen. Boorbeelden; op het door de Stichting geïnitieerde festival ' Scheurende democratie' (22 en 23 september 2017) werden de lezingen en discussies steeds afgewisseld met de voordrachten van theatrale teksten in een poging de besproken ideeën ook een literaire kadering te geven. Bij het congres over Charlotte Salomon werden liederen uit haar werk gezongen ter ondersteuning van de lezingen.

3. Strategie

3.1 Statutaire doelstelling

De doelstelling van de instelling is opgenomen in artikel 2 van de statuten en luidt als volgt:

'De Stichting zal door het organiseren van manifestaties, symposia, tentoonstellingen, optredens, lezingen en dergelijke voor een breed publiek invulling geven aan haar missie en visie.' Met haar doelstelling beoogt de instelling het algemeen belang te dienen.

3.2 Afwezigheid winstoogmerk

De organisatie heeft geen winstoogmerk zoals blijkt uit artikel 2 van de statuten en uit de feitelijke werkzaamheden. De organisatie streeft niet naar winst omwille van de winst zelf. Dit blijkt uit het feit dat de instelling de met de activiteiten behaalde opbrengsten ten goede laat komen aan haar doelstelling.

3.3 Bestemming liquidatiesaldo

Zoals blijkt uit artikel 11.3 van de statuten zal een batig liquidatiesaldo moeten worden besteed ten behoeve van een ANBI met een soortgelijke doelstelling of van een buitenlandse instelling die uitsluitend of nagenoeg uitsluitend het algemeen nut beoogt en die een soortgelijke doelstelling heeft.

4. Activiteiten

4.1 Evenementen in 2017

De Stichting Breukvlakken is aanvankelijk opgericht om het herdenkingsjaar 2017 van honderd jaar psychoanalyse in Nederland aan te grijpen om een aantal activiteiten en evenementen te organiseren, die vertrekken vanuit het gezichtspunt van de actuele relevantie van de psychoanalytische theorie om grip te

krijgen op de conflicten en bedreigingen van de huidige tijd ('de breukvlakken'). Deze activiteiten zijn georganiseerd met het uitdrukkelijke doel om een breder publiek dan alleen de diverse psychoanalytische groepen en verenigingen te bereiken, en zodoende indirect ook bij te dragen aan het maatschappelijke draagvlak voor de psychoanalyse als zodanig.

Voor het jaar 2017 heeft de Stichting vijf verschillende evenementen georganiseerd, die hebben bijgedragen aan de doelstelling zoals vermeld in Artikel 2 van de Statuten. Bij de programma's werd nauw samengewerkt met verschillende partners.

4.1.1 *Congres Dark Wisdom – 6 april 2017*

Een 1-daags congres in Amsterdam als opmaat naar het congres van de Europese Psychoanalytische Federatie dat van 7 t/m 9 april in Den Haag plaatsvond. Het centrale thema van het congres waren de trauma's zoals die zich sinds het begin van de 19e eeuw voordeden, zowel collectief als individueel, en de wijze waarop we deze vanuit psychoanalytisch perspectief kunnen analyseren. Kijkend naar de trauma's van het verleden, stelt zich de vraag of wij er iets van kunnen leren ten behoeve van onze moderne samenleving waarin nieuwe breukvlakken, in de vorm van oorlogen, vluchtelingenstromen en botsingen van culturen, zich opdringen.

Spreekers: Yra van Dijk, professor Nederlandse Letterkunde, Universiteit Leiden; Arnon Grunberg, auteur; Werner Bohleber, psychoanalyticus, Antonie Laden, psychoanalyticus, Wouter Gomperts, psychoanalyticus en Abram de Swaan, psychoanalyticus, emeritus professor Sociologie, Universiteit van Amsterdam.

Doelgroep: academici vanuit de menswetenschappen, de sociale wetenschappen, de biomedische wetenschappen en de cultuurwetenschappen en psychoanalytici.

Partner: Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen.

4.1.2 *Freudfestival Scheurende democratie – 22 en 23 september 2017*

Zoals de titel van dit festival al aangeeft, heeft dit tweedaagse congres als thema het huidige onbehagen in ons democratisch stelsel en het mogelijk licht dat een psychoanalytische benadering daarop kan werpen. Veel burgers voelen zich angstig en machteloos, zonder invloed op hun eigen leven, zonder gemeenschappelijke doelen en idealen. Deze factoren hebben een negatieve invloed op het functioneren van de democratie. Waar komt dit onbehagen vandaan? In het Festival is gepoogd met inzichten uit de psychoanalyse nieuwe perspectieven te schetsen waarmee de democratie versterkt kan worden.

Met behulp van verschillende theatrale vormen, werden in twee thema's en vijf dagdelen de verschillende lezingen omlijst zodat het festival een multimediaal heeft gekregen. Op vrijdag 22 september was het thema de symbolische orde van de taal en de lege plek van de macht met in de ochtend als hoof spreker Antoine Mooij, psychoanalyticus, (emeritus, hoogleraar psychiatrische aspecten van de rechtspraak, Universiteit Utrecht) met de lezing "Woorden Breken". Rene Foque (emeritus, hoogleraar Rechtswetenschappen, Katholieke Universiteit Leuven en Erasmus Universiteit Rotterdam) in de middag met als titel 'Onbehagen in de democratische rechtstaat'. 's Avonds sprak Rene Boomkens (hoogleraar algemene cultuurwetenschappen UvA), over 'de mythe van de neoliberale cultuur. Zaterdagochtend was het thema de breuk in de cultuur en de paradox van het democratische tekort. Paul Verhaeghe, psychoanalyticus, hoogleraar klinische psychologie en psychoanalyse

Universiteit Gent in het onderwerp macht en gezag gaf een lezing met als Titel 'In Naam van de Vader' en Christine Brinkgreve (emeritus hoogleraar sociologie Universiteit Utrecht) sprak over woede en beklemmende systemen. Binnen het thema 'Schil van de Democratie' sprak Marc de Kesel (filosoof en senior onderzoeker Radboud Universiteit Nijmegen) over de breuk in de cultuur en de paradox van het democratische tekort. Het geheel werd afgesloten met een debat.

Doelgroep: breed publiek

Partners: Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, Centrale OBA, Maatschappij Discordia, kwartet Kasper Stern.

4.1.3 *Congres Charlotte Salomon en de overwinning op de angst – 31 oktober 2017*

Het congres sluit aan bij een tentoonstelling met het werk van Charlotte Salomon in het Joods Historisch Museum.

De kunstenaar Charlotte Salomon leek voorbestemd om zelfmoord te plegen. Zij was de laatst levende in een familie waar in vier opeenvolgende generaties in totaal zeven zelfmoorden werden gepleegd. Zij gaat de strijd aan met zichzelf en creëert in relatief korte tijd het imposante werk *Leben? oder Theater?*

Wat is er nodig om die strijd te kunnen winnen? Wat hebben jonge mensen nodig om niet meegezogen te hoeven worden in een gevoel van niet te keren doodsverlangen. Tegelijkertijd wordt gereflecteerd op de actuele zelfmoord- moordenaar die een grote rol speelt in de terroristische conflicten van vandaag. Westen.

Sprekers: Prof. dr. D. Denys, psychiater en filosoof, hoofd Psychiatrie AMC, Prof. dr. G.J.M. Verbeek, hoogleraar Duitse geschiedenis verbonden aan de KU Leuven en de Universiteit Maastricht en Darcy Buerkle, auteur en historicus (onder andere).

Doelgroep: professionals uit de academische wereld, GGZ, artsen, journalisten, belangstellenden voor het werk van Charlotte Salomon.

Partners: Joods Historisch Museum, Menasse Ben Israel Instituut, AMC

4.1.4 *Congres Freud and neuroscience 2017 – 24 november 2017*

Decennialang was hersenonderzoek van gedrag vooral gericht op cognitie (taal, geheugen, aandacht, perceptie, probleem oplossen). Onderzoek naar emotie (gevoel, motivatie, drift) werd relatief verwaarloosd. Verandering kwam in de jaren negentig. Antonio Damasio, Mark Solms en anderen – die zich affectieve neurowetenschappers noemden (in tegenstelling tot cognitieve neurowetenschappers) – gingen emotionele stoornissen van hersenbeschadigde patiënten diepgaand onderzoeken. Op basis van dit soort klinisch-anatomisch onderzoek en beeldvormend, neurofysiologisch en neuropsychologisch onderzoek, is hun werk geleidelijk de wetten gaan onthullen die het emotioneel leven bepalen. Interessant genoeg komen veel van hun bevindingen overeen met de vroege theorieën van Sigmund Freud. De bevindingen onthullen een centrale rol voor emotie in alle psychische functies. Emoties vormen zelfs het fundament van het bewustzijn. Tijdens dit symposium presenteerden twee belangrijke internationale affectieve neurowetenschappers (Damasio en Solms) hun onderzoeksresultaten naast en in discussie met drie Nederlandse cognitieve neurowetenschappers (Cools, Lamme en Vincke). De implicaties van hun onderzoek voor psychoanalytische ideeën over persoonlijke betekenis, innerlijke conflicten en de rol van het onbewuste kwamen tijdens het symposium gedetailleerd aan

de orde. Gevoelens zoals angst en woede, en onbewuste emoties als honger, dorst en seksualiteit beïnvloeden motivatie, denken, waarneming, gedrag en bewustzijn in aanzienlijke mate. .

António Damásio, David Dornsife professor neurowetenschappen, psychologie & filosofie, universiteit Zuid Californië hield een keynote lezing “Reflecting on the nature of feeling”. Mark Solms, professor neuropsychologie, universiteit Kaapstad, gaf een keynote lezing over “The interpretation of dreams and neuroscience”. De lezingen van de overige sprekers kwamen van Roshan Cools, professor cognitieve neuropsychiatrie, Radboud Universiteit Medisch Centrum met als titel “Chemistry of the adaptive mind: the value of impulse and emotion”; van dr Christiaan Vinkers, psychiater, Universitair Medisch Centrum Utrecht en lid van de Jonge Akademie met als titel “Staying in balance throughout development: the biological basis of stress resilience” en van Victor Lamme, professor cognitieve neurowetenschap, Universiteit van Amsterdam met als titel “Revealing the unconscious emotions that drive our decisions”.

Doelgroep: academici vanuit de menswetenschappen, de sociale wetenschappen, de biomedische wetenschappen en de cultuurwetenschappen.

Partner: Koninklijke Akademie van Wetenschappen

4.1.5 Uitreiking van de Freudpenning aan António Damásio – 24 november 2017

De eerste serie van 5 Freudpenningen is vanaf 2006 (het 150ste geboortjaar van Freud) uitgereikt door het voormalig zelfstandige NPI. Op initiatief van Stichting Breukvlakken is besloten deze traditie weer nieuw leven in te blazen. De tweede serie Freudpenningen wordt door het huidige NPI, onderdeel van Arkin, ter beschikking gesteld aan de NPav en de NVPP teneinde in samenwerking met Breukvlakken en de KNAW en met financiële steun van de stichting Psychoanalytische Fondsen, een procedure voor selectie en uitreiking op te stellen. Doel van de uitreiking van de Freudpenning is een gerenommeerde nationale of internationale spreker uit te nodigen om voor een breed geïnteresseerd publiek een Freud-lezing te houden over een actueel, spraakmakend thema gerelateerd aan het vakgebied van de psychoanalyse en zo bij een breed publiek belangstelling te wekken voor het maatschappelijk, cultureel en wetenschappelijk nut van het psychodynamische/psychoanalytische denken en werken. Vanwege de verbreding naar uitreiking aan internationale kandidaten werd de naam Freud-penning veranderd in de “International Freud Medal”.

Voor de uitreiking van de eerste “International Freud Medal 2017 bestond de jury uit prof. em. dr Don Linszen (voorzitter), prof. em. dr Jan Swinkels, prof. dr M. Solms, prof. dr René Kahn (namens de KNAW), en dr Rien Van (namens het NPI). Ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van het NPI viel de keuze van de jury na raadpleging van Annemarie de Wit als voorzitter van de NPav en Paul Wijts als voorzitter van de NVPP op Antonio Damasio vanwege zijn uitzonderlijke verdiensten op het gebied van de neurowetenschap, waarbij het psychoanalytische gedachtegoed een belangrijke rol heeft gespeeld. Voor een uitgebreide toelichting leze men het uitgebreide juryrapport. De “International Freud Medal” werd voor de eerste maal op 24 november 2017 uitgereikt.

4.1.6. Inkomsten en uitgaven

Stichting Psychoanalytische Fondsen :	E	20.000
Stichting Psychoanalytische Fondsen: Freudpenning		
4 maal tweejaarlijks E 5000.		20.000
Gemeente Amsterdam		10.000
Diverse kleine fondsen en JHM (Charlotte) max:		15.000
Particuliere Stichting		7.500
Particuliere giften		2.000

Totaal	E	74.500
Waarvan reserve 3 maal E 5000	-	15.000

Omzet 2017	E	59.500

Dit bedrag is exclusief de bijdragen van de KNAW, JHM, OBA in pr-activiteiten in natura.

4.2 Geplande activiteiten in de periode 2018-2019

4.2.1 Thema 2018-2019; vooruitzichten van de onmenselijke mens

Na de succesvolle evenementen in 2016/2017 heeft Stichting Breukvlakken besloten haar activiteiten ook na het herdenkingsjaar van 100 jaar psychoanalyse in Nederland voor te zetten. Voor 2018/2019 zijn een aantal evenementen gepland. Daarbij is 'Creatie en destructie, de (on)menselijke mens: conflicten en oplossingen in mensen, relaties en cultuur' gekozen als thema voor 2018-2019.

"Der Mensch ist kein Herr in eigenem Haus" is een beroemde uitspraak van Freud. Mensen worden gedreven door onbewuste libidineuze en agressieve impulsen en fantasieën. Bevrediging van deze wensen gaat gepaard met positieve, lustvolle en frustratie met negatieve, onlustvolle gevoelens. Impulsen en wensen die verboden zijn en taboe zijn in het gezin/de directe omgeving en in de cultuur verdwijnen uit bewustzijn en raken gaandeweg onbewust (conflict-theorie).

In het 20e -eeuwse Wenen gold dit voornamelijk voor seksuele impulsen en fantasieën. Tegenwoordig, heeft de mens meer kans om geconfronteerd met ondraaglijke, pijnlijke aan verboden en taboe gerelateerde ervaringen geassocieerd met trauma door seksueel geweld, met impotentie, met overprikkeling, met agressie, met scheiding, met het verlies van sociale systemen van betekenisgeving en waarde (religie), evenals met onzekerheidsgevoelens binnen een dichtbevolkte, sociaal verweven, globaliserende, door nieuwe media en technieken gedomineerde nieuwe wereld.

Onderschatting van het effect van deze onbewuste krachten is funest. Loochening en massale ontkenning van het onbewuste (vastgelegd in het brein) leidt niet alleen tot psychische stoornissen, inclusief tot zelfdestructie

maar het vergroot ook het gevaar van ongecontroleerde uitingen van geweld en destructie en bedreigt onze menselijke samenleving en onze cultuur..

Met de paradoxale subtitel 'de (on)menselijke mens' wordt bedoeld op de wezenlijke ambivalentie van het psychoanalytische mensbeeld; de mens is in cultureel opzicht in staat tot grootste daden, maar ook tot een aan de waanzin rakende destructiedrift: de verheven en de duistere kanten van de mens, ze schuilen in een ieder van ons, al zijn er natuurlijk individuele verschillen in het beheersen van de excessen ervan. 'Vooruitzichten', om daarmee het perspectief van de actuele sociale en psychische problematiek aan te geven. De psychoanalyse leert ons dat de mens wezenlijk een driftig seksueel en agressief wezen is; het is mogelijk dat te ontkennen, maar dat kan niet zonder een prijs. Dit basisidee van Freud staat nog steeds overeind, maar heeft een eigentijdse invulling. Het is niet moeilijk de breukvlakken van deze tijd aan te geven, op een globaal niveau, – een ecologische crisis waarvan de dreigende gevolgen steeds moeilijker voorspelbaar worden, migratiegolven die steeds moeilijker beheersbaar lijken te worden zonder onze humaniteit te verspelen en groeiende economische ongelijkheid tussen de verschillende bevolkingsgroepen, en op een meer persoonlijk niveau, – de toenemende moeilijkheid in de westerse samenleving om bestendige liefdesrelaties op te bouwen, het onvermogen die jongeren ervaren in hun streven naar intimiteit en seksualiteit met de burn-out als de ziekte van hun generatie, de eenzaamheid van de ouderen, die na een werkzaam leven er niet in slagen een bevredigende plaats in de samenleving te vinden. Het zijn breukvlakken die ook op allerlei lagen op elkaar inwerken, – denk maar aan de seksuele ontluiking van een jongere van migratieouders, die zich een weg moet vinden tussen de hedonistische eisen van een 'gepornificeerde' samenleving en de traditionele waarden van een familietraditie van elders.

De wijze waarop een samenleving omgaat met de menselijke driften is, in heel zijn diversiteit, een belangrijke graadmeter voor het functioneren van een maatschappij. Het thema Creatie en destructie met als subtitel 'de (on)menselijke mens' leent zich daarom uitstekend bij de doelstelling van Stichting Breukvlakken, die de discussie op de raakvlakken van het persoonlijke en sociale, waarbij driften en onbewuste fantasieën beide een rol spelen, wil entameren. Hiermee willen we de menselijke driften centraal stellen, dat wil zeggen al deze ervaringsgebieden waarin de mens de greep op zichzelf verliest, en waarin hij zich ook zodanig kan verliezen dat het leidt tot zelfdestructie, maar die in hun 'onmenselijkheid' ook juist het typische menselijke van de mens tonen. Het eerste waar men daarbij kan denken zijn, zoals al aangegeven, de klassieke driften van de seksualiteit en de agressiviteit. Het zijn de basisdriften van de mens, die in hun gemengde vormen ook veel afgeleide driften kennen, ten positieve (zoals de geldingsdrift van de mens, en daarmee zijn ambities en de scheppingsdrift, en daarmee zijn creatieve vermogens) en ten negatieve (zoals de verslaving en het agressieve racisme)

Hoewel in onze Nederlandse moderne maatschappij het taboe over het spreken over de seksualiteit lijkt te zijn geslecht, is daarmee dat spreken niet onproblematisch geworden. En toch leert de psychoanalytische benadering ons dat het spreken over seksualiteit wezenlijk is voor een goede beleving ervan. Maar het thema speelt niet alleen een rol in de opvoeding. In de multiculturele samenleving die Nederland in de 21ste eeuw onmiskenbaar is geworden, worden we geconfronteerd met de ideeën van bepaalde culturele groepen, die onze verworvenheden op het gebied van de seksualiteit en agressiviteit, - een vrije keuze voor een ieder in zijn seksuele en agressieve beleving (we mogen alles denken) maar wel rekening houdend met de beleving van de

ander (we mogen niet alles zeggen, laat staan doen wat we willen), de tolerantie voor homoseksualiteit, de openheid voor de ontluikende seksuele ervaringen van zowel jonge jongens als jonge meisjes of hoe met agressieve gevoelens kan worden omgegaan enzovoorts – niet of in veel mindere mate met ons delen. De discussie hierover aangaan is wezenlijk voor de cohesie in een samenleving. Uiteindelijk gaat de discussie over driften veel verder dan louter de seks of de agressie, het gaat ook over hoe we kunnen omgaan met de Ander die werkelijk anders is of ons ergert, zonder in onverschillige relativisme te vervallen.

Het programma voor 2018-2019 is nog in ontwikkeling. Voor een belangrijk evenement is reeds een programma ontwikkelt.

4.2.2 *Avondprogramma Vreemd, Framed, Vervreemd*

Dit evenement heeft als thema de multiculturele verwarring en hoe deze te boven te komen. Het Westen kan de culturele codes van andere culturen niet (her) kennen en er daarom ook niet adequaat naar handelen. Die realiteit is wederzijds. Wij herkennen en erkennen hun schaamtesystemen en mogelijke vernedering niet, onze losse zeden en vermeende vrijheid maakt hen angstig. Opzet is telkens mensen van verschillende achtergrond samen te laten optreden op zo'n manier dat zij impliciet elkaars verschillende codes verkennen. Culturele ontmoeting met als inzet de ontrafeling van culturele codes. Geprobeerd wordt de emotionele betekenis van het aanvaarden van de vreemdeling voelbaar en herkenbaar te maken.

Doelgroep: breed publiek tussen de 25 en 40 jaar.

Partner: Anonieme particuliere sponser.

4.2.3 *De mens en de stad (2019 samen met de OBA en de KNAW)*

Dit evenement is een voorzetting van het succesvolle festival 'Scheurende democratie'. De natie als instituut lijkt in een geglobaliseerde wereld zich nog slechts te kunnen handhaven door een beroep te doen op een even mythisch als gevaarlijk nationalisme. Tegelijkertijd zien we overal op de wereld de invloed van de 'stad-staat' toenemen. Hoe verhoudt de hedendaagse mens zich tot de stad waarin hij leeft, hoe kan hij daarin komen tot een sociale leefwereld waarin hij niet verloren gaat in anonimiteit of verdrukt in de massa. Het is deze thematiek die dit festival nader wil uitwerken.

4.2.3. *Neurowetenschappen (programma met de KNAW in 2019)*

Mogelijke onderwerpen: Taal

Mogelijke sprekers: Daniel Dennett (Van bacterie tot Bach)

Douglas Hofstadter: Surfaces and Essences: Analogy as the Fuel and Fire of Thinking

Neurobiologie van de driften

4.2.4. *Congresserie 2018 Freud revisited: de seksuele mens, de driftige mens, me-too en you-too, Hysterie en conversie., met externe partners (in overleg met een externe partner)*

4.2.5. *Judith en de opera (Afscheid van Pierre Audi)*

Orpheus en Euridice (Judith Belinfante)

Voorop liggende thema's in de opera Orpheus en Euridice omvatten liefde, intimiteit en verlies. Waarmee we direct in de maatschappelijke actualiteit (het speerpunt van Breukvlakken) belanden. Niet alleen de huidige vluchtelingen, maar vluchtelingen in alle tijden en omstandigheden worden met dezelfde thema's geconfronteerd. Immers vluchtelingen hebben in ieder geval hun vertrouwde omgeving verlaten/verloren. Zij hebben altijd iets meegemaakt of vrezen iets mee te gaan maken, wat hen dicht bij het verlies brengt van wat hen het liefste is en daarmee dicht bij hun doodsangst. Voor minder verlaat je je veilige wereld niet. Een andere reden voor Breukvlakken om zich in te zetten voor een uitvoering van Orpheus en Euridice is de kans om samen te werken met De Koninklijke Akademie voor Kunsten en met de Nederlandse Opera, de topinstituten waarmee we in het belang van de Psychoanalyse geassocieerd willen worden.

Zie bijlage 1,2 en 3

4.2.6. Individueel psychoanalytisch onderzoek toegankelijk maken voor iedereen

De breukvlakken van een samenleving bevragen, vereist ook dat men zijn persoonlijke 'breukvlakken' kan bevragen. De psychoanalytisch georiënteerde psychotherapie is de plaats bij uitstek om dat te doen, maar de toegankelijkheid daartoe is de laatste tijd steeds moeizamer geworden, zeker wanneer men buiten het circuit van de geestelijke gezondheidszorg wil blijven en noch de tijd noch de middelen heeft voor een intensieve psychoanalyse. Daarom wil de stichting de mogelijkheid onderzoeken of het niet mogelijk is kortdurend psychoanalytisch onderzoek te realiseren op een betaalbare basis.

4.2.7. Ideeën vanuit de SPF (volgt)

4.3 Werving en beheer van gelden

De Stichting werft gelden ten behoeve van de doelstelling door het aanvragen van subsidies of donaties bij overheden, publieke fondsen, private fondsen, bedrijven en particulieren. De Stichting streeft er naar de kosten voor fondsenwerving niet meer te laten zijn dan 25% van de geworven gelden.

4.4 Vermogen van de instelling

De Stichting houdt niet meer vermogen aan dan redelijkerwijs nodig is voor de continuïteit van de voorziene werkzaamheden ten behoeve van de doelstelling van de Stichting.

4.5 Bestedingsbeleid

De Stichting besteedt de verkregen inkomsten conform de doelstelling aan de organisatie van diverse te ontwikkelen activiteiten en evenementen.

4.5 Beschikken over het vermogen van de Stichting

Op grond van artikel 4.8 van de statuten van de Stichting en haar feitelijke werkzaamheid heeft geen enkele (rechts)persoon doorslaggevende zeggenschap binnen de Stichting. Aldus kan geen enkele (rechts)persoon beschikken over het vermogen van de Stichting als ware het eigen vermogen.

5. Gegevens van de organisatie

Stichting Breukvlakken, Nieuwe Leliestraat 113H, 1015 SM Amsterdam email: info@breukvlakken.nl

IBAN: NL55 ABNA 0501 4925 77

RSIN: 856096362

Kvk-nummer: 65395891

Comité van Aanbeveling:

- Judith Belinfante, oud Politica, diverse bestuursfuncties in de kunst
- Stefana Bolognini, psychoanalyticus, past president of the European Psychoanalytic Federation
- Adriaan van Dis, auteur
- Anna Enquist/Christa Widlund, auteur, psychoanalytica
- Serge Frisch, psychoanalyticus, past president of the European Psychoanalytic Federation
- Marc Hebbrecht, psychoanalyticus, hoofdredacteur Tijdschrift voor Psychoanalyse
- Geert Mak, auteur
- Antoine Mooij, psychoanalyticus, emeritus hoogleraar forensische psychiatrie
- Abram de Swaan, emeritus universiteitshoogleraar sociale wetenschap Universiteit van Amsterdam en Queen Wilhelmina Professor Columbia University
- Willem van Tilburg, psychoanalyticus, emeritus hoogleraar klinische psychiatrie

Oprichters:

- Regina van Gelderen, psychoanalytica
- Huub Kuijpers, filosoof, intercultureel consultant
- Rolien van Mechelen, psychoanalytica

Bestuur:

- Voorzitter: Jan Swinkels, hoogleraar psychiatrie
- Vice-voorzitter: Don Linszen, emeritus hoogleraar psychiatrie
- Secretaris: Rolien van Mechelen, psychoanalytica
- Penningmeester: Don Linszen, emeritus hoogleraar psychiatrie
- Lid: Martine Groen, psychoanalytisch psychotherapeut
- Lid: Johan Schokker, psycholoog
- Lid: Martin Willems, psychoanalyticus, psychiater
- Lid: Gijs Jan Custers, econoom
- Lid: Yannick Servais, cultureel ondernemer

Satellietleden:

- Judith Belinfante

- Hans van Gerven
- Huib Kuypers

6. Overige

6.1 Beloningsbeleid

De leden van het bestuur ontvangen geen beloning voor hun werkzaamheden conform artikel 4.6 van de statuten van de Stichting. Onkosten gemaakt het kader van het uitoefenen van de bestuursfunctie worden vergoed, mits niet bovenmatig. De Stichting heeft geen personeel in dienst.

6.2 Beschrijving van de administratieve organisatie

De administratie van de Stichting wordt gevoerd door Dhr. Don Linszen, penningmeester van het bestuur. De jaarrekening van de Stichting wordt opgesteld door een accountant, welke accountant dat zal is bij het schrijven van dit beleidsplan nog niet bekend.

6.3 Publicatieplicht

De Stichting voldoet aan haar publicatieplicht door middel van een website: <http://breukvlakken.nl>.

7. Toekomst

De Stichting ontplooit in 2018-2019 verschillende activiteiten over het thema Creatie en destructie 'Vooruitzichten van de (on)menselijke mens' in de meeste brede zin. De verwachting is dat dit thema aanspreekt bij diverse groepen. Het is ook een thema dat aansluit bij de psychoanalytische gedachtewereld en dat maatschappelijke relevant is. *Vreemd, Framed, Vervreemd* zal uitgevoerd worden in 2018

In 2017 zijn een aantal succesvolle evenementen ontwikkeld in kader van het herdenkingsjaar van 100 jaar psychoanalyse in Nederland. De Stichting wil voortbouwen op de ervaring die met de organisatie daarvan heeft opgedaan en daarbij de samenwerking blijven zoeken met verschillende partners.

Vanwege het terugtreden van een aantal bestuursleden in 2017, streeft de stichting in 2018 naar verjonging van het bestuur, waarbij ze mogelijke kandidaten wil zoeken met diverse achtergronden, die allen een engagement voor het psychoanalytische gedachtegoed delen.

Bijgevoegd

Bijlage 1: Orpheus en Euridice

Bijlage 2: Aanzet tot een psychoanalytische beschouwing van de mythe van Orpheus en Euridice

Bijlage 3: Eerste praktische aanzet eerbetoon Pierre Audi (lid van de Koninklijke Akademie der Kunsten)

Inleiding: Eerbetoon aan Pierre Audi

In mijn laatste vergadering heb ik het idee geopperd om een activiteit te organiseren ter gelegenheid van het afscheid van Pierre Audi als artistiek directeur van de Nederlandse opera. Op 1 september 2018 zal Pierre Audi, na 30 jaar afscheid nemen van de Nederlandse Opera. In die jaren heeft hij vele bijzondere, internationaal baanbrekende regies gedaan, zoals de Ring der Nibelungen van Wagner.

Zijn eerste succes was een cyclus van Monteverdi opera's, waaronder Orpheo. Zijn laatste regie voor de Opera in het Opera Forward Festival in maart van dit jaar is ook een Orpheo stuk. La morte d'Orfeo van Stefano Landi. Het stuk is minder bekend dan Monteverdi's L'Orfeo, maar geeft een dieper inzicht in de werkelijke betekenis van de mythe van Orpheus. (Zie Bijlage 1)

Pierre Audi: 'Ik ga hierin terug naar de repertoireperiode waarmee ik ooit in Amsterdam als regisseur begon. De oertijd van de opera. Niet Monteverdi ditmaal, maar Stefano Landi. Zijn stuk uit 1619 gaat net als het pionierswerk van Monteverdi over de lotgevallen van de mythische zanger Orpheus, maar op een andere manier: Landi gaat verder - en wat heeft hij dat goed bedacht - waar Monteverdi's opera ophoudt.'

Orpheus is een figuur uit de Griekse mythologie. Hij overschrijdt de grens van de dood uit liefde voor zijn gestorven bruid Euridyce maar moet haar in de onderwereld achterlaten. Hij keert ontroostbaar terug naar de mensenwereld. Pierre Audi heeft, denk ik, dit thema niet voor niets opnieuw gekozen. Hoewel vermogend migrant uit Libanon ten tijde van de burgeroorlog, kent ook hij het verlies van wat je het liefst is. Hij is pas na 20 jaar teruggekeerd naar Libanon en vond niet meer dat wat hem dierbaar geweest is. Audi is een creatieve intellectueel met een ragfijn analytische vermogen en een begenadigd auteur.

Bijlage 1:

Korte samenvatting van Orpheus en Euridice

Door het hele land werd de fantastische zanger Orpheus geprezen. Hij was de zoon van koning Oiagros van Thracië en had van zijn moeder de gave van de zangkunst geërfd, waarmee hij alle mensen in voeding bracht.

Apollo schonk hem een lier en wanneer Orpheus zijn gezang liet horen, kon niemand de goddelijke macht ervan weerstaan. Alle dieren in de natuur, de bomen en zelfs de stenen bracht de zanger in beweging. Hij kon zijn geluk niet op toen hij de nimf Euridice trouwde.

Het geluk was van korte duur. Toen de nimf achternagezeten werd door Aristaios, die haar wilde aanranden, werd zij door een adder gebeten. Het was een kleine wond, maar uiteindelijk stierf ze eraan. Orpheus kon zich echter geen leven zonder Eurydice voorstellen. Hij zong een klaaglied en toen omringden de wilde dieren hem en de bomen hielden hun ruisen in.

Orpheus bedacht een ongekend plan. Hij zou in de onderwereld neerdalen en de heerser over de schimmen smeken zijn echtgenote aan hem terug te geven. Bij de poort die naar de onderwereld leidde daalde hij af. Eens bij de troon, waarop Hades met zijn vrouw Persephone als heerser over de doden zetelde, nam hij zijn lier en begon te zingen.

Toen gebeurde er in de onderwereld iets unieks. De schimmen luisterden naar de liefelijke klanken en weenden. Tantalus vergat, zoals hij wel gewoon was, te buigen naar het steeds terugwijkend water. De Danaïden dachten er niet meer aan de zeef te proberen te vullen. Sisyphos zat op de steen die hij telkens tegen een berg moest optorsen. Ook het koningspaar was diep ontroerd en besloot Eurydice weer met hem te verenigen, op één voorwaarde: Orpheus mocht niet naar zijn geliefde omkijken, voor ze het zonlicht hadden bereikt.

Zo liepen ze naar boven, Eurydice achter Orpheus, Orpheus vroeg dingen aan Eurydice; "Eurydice gaat alles goed? Eurydice ik heb je gemist!" Eurydice wilde dat hij haar vertrouwde en antwoordde één keer niet. Orpheus begon zich zorgen te maken en vroeg zich af of Eurydice wel degelijk mee was gekomen. Hij keek achter zich en zag dat hij een fout had gemaakt, want Eurydice stond wel achter hem.

Intens verdrietig keerde Orpheus terug naar zijn vaderland. Drie jaren verstreken en Orpheus zonderde zich steeds meer af. Niemand werd zozeer door de nimfen gehaat als hij, omdat hij van geen liefde voor vrouwen meer wilde weten (volgens Ovidius Metamorfosen wijdde Orpheus zich exclusief aan de jongensliefde). Op een fatale dag kwam zelfs een groep Maenaden op Orpheus af, al roepend: "Daar is hij, de vrouwenhater, die niets meer van ons wil weten" en blind van haat scheurden zij Orpheus levend in stukken.

Orpheus' ziel zweefde omlaag naar het schimmenrijk, waar hij Eurydice omhelsde en sindsdien lopen ze samen gelukkig over de Elysische velden. En telkens als hij eens vooruitliep, mocht hij ongestraft naar zijn geliefde omzien.

Bijlage 2: Eerste aanzet tot psychoanalytische beschouwing van de mythe van Orpheus en Euridice

Het verhaal van Orpheus en Euridice is rijk en vol en daarmee van alle tijden. Er wordt gesproken van verschillende generaties, contact met de onderwereld, verbondenheid met figuren uit de (maatschappelijke)

omgeving. Er is sprake van diep menselijke gevoelens waarin verlies en verdriet vooropstaan. Het gaat over identiteit, niet alleen seksuele identiteit en de verbinding met agressie/doods- en levensdrift, (Op een fatale dag kwam zelfs een groep Maenaden op Orpheus af, al roepend: "Daar is hij, de vrouwenhater, die niets meer van ons wil weten" en blind van haat scheurden zij Orpheus levend in stukken.) maar ook kan Orpheus met zijn prachtige stem begenadigd contact kan maken (denk aan de baby die met de stem direct vanaf de geboorte de moeder kan bereiken en zich daarmee overigens als Object onderscheidt van de Moeder).

Het is verleidelijk om direct de symbolische betekenis van de verschillende elementen te bekijken en de onderwereld op te vatten als het Onbewuste waarin het versteende gevoel aanwezig is (Tantalus vergat, zoals hij wel gewoon was, te buigen naar het steeds terugwijkend water. De Danaïden dachten er niet meer aan de zeef te proberen te vullen. Sisyphos zat op de steen die hij telkens tegen een berg moest optorsen. Ook het koningspaar was diep ontroerd en besloot Eurydice weer met hem te verenigen, op één voorwaarde: Orpheus mocht niet naar zijn geliefde omkijken, voor ze het zonlicht hadden bereikt.) Versteend en daarmee nauwelijks te verteren. Het gaat over het verwerken van verlies. Een beweging die zo vooropstaat in de oedipale fase, met daaropvolgend de depressieve positie. Noodzakelijk om later zelfstandig een relatie aan te gaan met een eigen partner en met de eigen/nieuwe (maatschappelijke) omgeving. Hedendaagse vluchtelingen en hun ontvangers, die je toewenst dat ze beiden de tools hebben, dat ze al deze wapens bezitten om deel te kunnen nemen aan en samen te leven in onze Westerse maatschappij. Je wenst ze de diep ontroerende opera Orpheus en Euridice toe om toegang te krijgen tot hun eigen gevoel, waardoor de mogelijkheid ontstaat om contact te maken met de ander.

Bijlage 3:

Eerste praktische aanzet eerbetoon Pierre Audi (lid van de Koninklijke Akademie der Kunsten)

Middag/avond in samenwerking met de Koninklijke Akademie voor Kunsten en de Nederlandse Opera.

1. Inleiding door analyticus over Orpheus thema.
2. Inleiding door Audi zelf over zijn keuze voor dit thema en deze componisten.
3. Inleiding over de psychische conditie van vluchtelingen van nu, wie ??
4. Twee of drie aria's uit verschillende Orpheus opera's, Monteverdi, Gluck, Landi

Audi is lid van de Akademie van Kunsten/KNAW.

1. Allereerst plan voorleggen aan de KNAW. Samenwerking met hen aangaan.
2. Dan vragen zij Audi. En als dat lukt kunnen wij samenwerken met KNAW en Opera.

3. De Opera heeft 10 zg foyeravonden per jaar, Klaus Bertisch, de dramaturg van de Opera kan zeker helpen het programma samen te stellen.

Tijdspad

Audi regisseert veel in het buitenland maar zijn vrouw en dochtertje wonen in Amsterdam, dus is hij geregeld hier. Datum mede laten afhangen van zijn agenda.

Bijlage 4

Het artikel van Olaf Tempelman: Die verguisde Freud was ineens overal. Volkskrant 30-12-2017. De lezen/kopen via Blendle. Is auteursrechtelijk beschermd.

Bijlage 5

Freudpenning (nog voor verder overleg SPF)

Reglement uitreiking Freudpenning 2017

Thema: Freud penning

Uitgangspunt:

de eerste serie van 5 Freudpenningen is vanaf 2006 (het 150ste geboortjaar van Freud) uitgereikt door het voormalig zelfstandige NPI. De tweede serie Freudpenningen wordt door het huidige NPI, onderdeel van Arkin, ter beschikking gesteld aan de NPav en de NVPP teneinde in samenwerking met Breukvlakken en de KNAW en met financiële steun van de stichting Psychoanalytische Fondsen, een procedure voor selectie en uitreiking op te stellen.

Doel:

is een gerenommeerde nationale of internationale spreker uit te nodigen om voor een breed geïnteresseerd publiek een Freud-lezing te houden over een actueel, spraakmakend thema gerelateerd aan het vakgebied van de psychoanalyse en zo bij een breed publiek belangstelling te wekken voor het maatschappelijk, cultureel en wetenschappelijk nut van het psychodynamische/psychoanalytische denken en werken.

Bij deze gelegenheid wordt de Freud-penning uitgereikt aan een spreker die zich uitzonderlijk verdienstelijk heeft gemaakt op het gebied van de wetenschap of praktijk waarbij de het psychoanalytische gedachtegoed een belangrijke rol heeft gespeeld.

Voor de prijs wordt een Comité van Aanbeveling gevormd door de voorzitters van de NPav en van de NvPP, directie van het NPI, de voorzitter en andere in aanmerking komende leden van Breukvlakken en 3 nog aan te wijzen hoogleraren/leden van de KNAW uit verschillende relevante vakgebieden (hersenswetenschappen, filosofie, sociologie, taalwetenschappen, kunst, cultuur enz.) met affiniteit tot het psychoanalytische gedachtegoed. De voorzitter van de psychoanalytische fondsen is auditor.

Er wordt een jury gevormd bestaande uit minimaal 3 leden van het Comité van Aanbeveling waaronder de voorzitter van Breukvlakken en een lid van de NPav en de NVPP.

Voor de uitreiking van de Freud penning 2017 bestaat de jury uit prof. em. dr Don Linszen (voorzitter), prof. em dr Jan Swinkels, prof. dr M. Solms, prof. dr René Kahn (namens de KNAW), dr Rien Van (namens het NPI), lid NPav en lid NVPP.

Reglement

Toekenning

1. De jury kent de Freud-penning toe. De St psychoanalytische fondsen stelt de penning en bijbehorende oorkonde beschikbaar.
2. De jury beargumenteert haar keuze in het juryrapport.
3. De jury behoudt zich het recht voor om in enig jaar de Freud-penning niet uit te reiken.
4. De Freud-penning wordt niet postuum toegekend.
5. Leden van de jury nemen zonder last of ruggespraak deel aan de beraadslagingen en de besluitvorming. De leden van de jury verrichten hun werkzaamheden onbezoldigd.
6. De psychoanalytische fondsen stellen een bedrag van 5000 euro ter beschikking

Werkwijze

7. De voorzitters van NPav, NVPP en de voorzitter van Breukvlakken bepalen in overleg met de leden datum en werkwijze, waaronder bekendmaking van de genomineerde.
8. De beraadslagingen van de jury zijn vertrouwelijk.
9. De jury toetst de kandidaten aan de hand van de volgende criteria:
 - Wetenschap
 - Invloed op het klinisch denken en praktijk

- Invloed op het maatschappelijk debat
- Originaliteit.

10. De jury beslist bij meerderheid van stemmen. Wanneer de stemmen staken, geeft de stem van de voorzitter de doorslag.

11. De jury legt geen verantwoording af aan de deelnemende gremia anders dan het aanbieden van het juryrapport.

12. De leden van de jury zullen de naam van de genomineerde aan niemand bekend maken..

13. De Freud-penning en bijbehorende oorkonde worden uitgereikt door de voorzitter van de jury, of bij diens afwezigheid door één van de overige leden, voorafgegaan aan een de Freud lezing. Dit kan deel uitmaken van een breder symposium of congres.

Overig

14. In gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist de jury in samenspraak met het Comité van Aanbeveling.

15. Het NPI behoudt zich het recht voor dit reglement te wijzigen na overleg met de NPav, de NVPP, Breukvlakken en de KNAW.

Doelgroep: academici vanuit de geesteswetenschappen (o.a. de psychologie, filosofie), de sociale wetenschappen (o.a. sociologie, rechten, geschiedenis en economie) en de biomedische wetenschappen (zoals geneeskunde en de psychiatrie en biologie) met interesse in het psychoanalytisch gedachtegoed in haar historische Nederlandse en internationale maatschappelijke context.

Samenwerking met:

Het NPI werkt samen met de Psychoanalytische Fondsen, de NVPP, de NPav, Breukvlakken en (indien mogelijk) met de KNAW (5 x) een 2-jaarlijkse spraakmakende lezing neer geïnspireerd op het werk van Freud geplaatst in een breed maatschappelijk, cultureel en wetenschappelijk kader.

Begroting: de kosten à raison € 5000 als behorende bij de Freud penning word gedragen door de Psychoanalytische Fondsen.